

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/92/2017
Identifikačné číslo spisu:	5111210767
Dátum vydania rozhodnutia:	11.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5111210767.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu A. O., podnikajúceho pod obchodným menom Ing. Richard Fabrici, Záhradná a krajinná tvorba, s miestom podnikania v Žiline, Smreková č. 3093/9, IČO: 37 599 259, zastúpeného JUDr. Tatianou Polkovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Na priekope č. 174/13, proti žalovaným 1/ A. R., bývajúcemu v B., J. a 2/ H. R., bývajúcej v Z., B., zastúpených advokátskou kanceláriou Vojčik & Partners, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Rázusova č. 28, IČO: 36 866 563 o zaplatenie 3 527,25 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 4 C 156/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. októbra 2014 sp. zn. 10 Co 180/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie v časti smerujúcej proti výroku rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. októbra 2014 sp. zn. 10 Co 180/2014, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Žilina z 11. októbra 2013 č. k. 4 C 156/2011-324 zmenený tak, že žalovaní sú povinní solidárne zaplatiť žalobcovi sumu 500 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 17. januára 2011 do zaplatenia, o d m i e t a.

V ostatnej časti napadnutý rozsudok z r u š u j e a vec mu vracia v tejto časti na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. októbra 2013 č. k. 4 C 156/2011-324 uložil žalovaným povinnosť solidárne zaplatiť žalobcovi 3 527,25 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 17. januára 2011 do zaplatenia. Súčasne žalovaným uložil povinnosť solidárne zaplatiť žalobcovi trovy konania. V odôvodnení konštatoval dôvodnosť uplatneného nároku žalobcu čo do právneho základu, ako aj do výšky. V konaní mal súd prvej inštancie nepochybne preukázané, že medzi žalobcom ako zhotoviteľom a žalovanými ako objednávateľmi vznikol občianskoprávny vzťah založený zmluvou o dielo podľa § 631 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Zmluva o dielo bola uzatvorená konkludentnou formou v mesiaci apríl 2010, jej predmetom bolo vykonanie sadových úprav okolia rodinného domu žalovaných, a práce súvisiace s úpravou terénu, budovaním chodníka, závlahového systému a s výsadbou. Vzhľadom na konkludentnú formu zmluvy o dielo a rozporné tvrdenia procesných strán konania bolo sporné, akú cenu za dielo si vlastne účastníci medzi sebou dohodli, či táto bola dohodnutá vo výške 20 000 €, resp. 20 500 € alebo vo výške 24

248,48 €. Súd prvej inštancie považoval za spoľahlivo preukázané, že do 30. augusta 2010 žalovaní žalobcovi uhradili cenu za dielo v celkovej výške 16 600 €, a zároveň žalovaný 1/ konajúci za obidvoch žalovaných v liste osobne doručenom žalobcovi navrhol zaplatenie sumy 6 400 € ako doplatku ceny za dielo, a to v splátkach. Tvrdenie žalovaných o zaplatení ceny za dielo do 25. septembra 2010 len vo výške 13 000 € súd prvej inštancie vyhodnotil ako účelové, špekulatívne a nezodpovedajúce skutočnosti. Žalovaní ani nepreukázali, že im nebol v dňoch 17. apríla 2010, resp. 18. apríla 2010 doručený od žalobcu e-mail obsahujúci ako prílohu predbežný rozpočet, pričom žalobca na pojednávaní preukázal, že predbežný rozpočet ako prílohu k e-mailu doručoval a bez problémov ju otvoril. Podľa výsledkov dokazovania mal teda súd prvej inštancie preukázané, že účastníci sa dohodli na cene za dielo podľa predbežného rozpočtu, o ktorom boli zo strany žalobcu pred uzavretím zmluvy o dielo oboznámení, buď z e-mailu žalobcu zaslaného žalovaným dňa 17. apríla 2010, resp. zaslaného dňa 18. apríla 2010, alebo prípadne na stretnutí uskutočnenom po týchto dátumoch. Následne bol tento rozpočet podkladom pre dohodu o cene za dielo (tento záver vyplynul predovšetkým z e-mailu žalobcu odoslaného žalovanej 2/ dňa 4. októbra 2010). Súd prvej inštancie uviedol, že čo sa týka konečného rozpočtu, tento mali účastníci uzavrieť po odsúhlasení počtu a druhov rastlín v dňoch 7.-14. októbra 2010 v sume 6 539,85 €, ktorá bola následne aj zahrnutá do konečného rozpočtu. Taktiež súd vyhodnotil za nepreukázané a nepravdivé tvrdenie žalovaných o tom, že práce neboli nikdy odovzdané, keďže z výsluchu svedkov vyplývalo, že žalovaní vykonávané práce priebežne kontrolovali, odsúhlasovali, výsledky prác im boli pracovníkmi žalobcu priebežne odovzdávané. Proces odovzdania diela bol ukončený v období od 7.-14. októbra 2010 - odovzdaním vysadených rastlín zo strany žalobcu žalovanej 2/ priamo na záhrade, a to spôsobom odkontrolovania a odsúhlasenia vykonanej výsadby. Súd prvej inštancie uzavrel, že cena za dielo bola dohodnutá podľa predbežného rozpočtu vo výške 24 248,48 €, následne vyúčtovaná v konečnej výške 23 527,25 € po odsúhlasení zoznamu rastlín so žalovanou 2/ v októbri 2010 vo výške 6 539,85 €, ktorá suma je súčasťou „konečného súpisu materiálov a prác na sadových úpravách“. Žalovaní uhradili žalobcovi len sumu 20 000 €, žalobca mal preto právo na zaplatenie rozdielu ceny za dielo vo výške žalovanej sumy 3 527,25 €.

2. Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 22. októbra 2014 sp. zn. 10 Co 180/2014 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaní sú povinní solidárne zaplatiť žalobcovi sumu 500 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 17. januára 2011 do zaplatenia; vo zvyšku žalobu zamietol. Po zopakovaní dokazovania mal za preukázané, že žalobca v postavení zhotoviteľa a žalovaní v postavení objednávateľov založili občianskoprávny vzťah konkludentnou zmluvou, predmet zmluvy vymedzili aj dojednali, jednalo sa o vykonanie sadových úprav okolia rodinného domu žalovaných - o práce súvisiace s úpravou terénu, budovaním chodníka, závlahového systému a s výsadbou. Odvolací súd tiež konštatoval, že rozhodujúcou otázkou bola cena diela, keďže v tomto smere sa tvrdenia sporových strán rozchádzali, preto bolo potrebné v konaní ustáliť, či zmluvné strany dojednali cenu pevnú, rozpočtovú, alebo cenu dohodli odhadom. Túto otázku však podľa jeho názoru súd prvej inštancie neustálil správne. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca svoje tvrdenie o dohode ceny na základe predbežného rozpočtu v konaní nepreukázal. Z obsahu spisu vyplynulo, že síce žalobca v mesiaci apríl 2010 posielal e-mailovú správu žalovaným (presnejšie žalovanej 2/), súčasťou tejto e-mailovej komunikácie mala byť predbežná rozpočtová časť, avšak žalovaná 2/ reagovala v e-mailovej správe obratom, že e-mail žalobcu takúto prílohovú časť neobsahuje a žalobca nedokázal predložiť relevantný dôkaz o tom, že skutočne doručil žalovaným predbežný rozpočet ako prílohovú časť e-mailovej komunikácie vo fáze dojednávania náležitostí zmluvy (v období apríl-máj 2010). Naopak, tvrdenie žalovaných, že takýto predbežný rozpočet im do dispozičnej sféry žalobcom doručený nebol, podporovala aj e-mailová komunikácia medzi účastníkmi, ktorou sa žalovaná 2/ dožadovala preposlania prílohovej časti e-mailovej komunikácie od žalobcu. Odvolací súd skonštatoval, že žalobca nebol spôsobilý ani v štádiu odvolacieho konania predložiť relevantný dôkaz o tom, že súčasťou jeho e-mailovej komunikácie vo fáze tvorby, prípravy a dojednávania zmlúv medzi účastníkmi bol predbežný rozpočet ním navrhovaný, doručený do dispozičnej sféry žalovaných. Za tejto situácie potom podľa názoru odvolacieho súdu nebolo možné pri dohode o cene aplikovať § 635 ods. 1 OZ, teda, že cena diela bola medzi účastníkmi zmluvy dohodnutá rozpočtom (hoc i predbežným rozpočtom). Obsah e-mailovej komunikácie medzi žalobcom a žalovanými teda vyhodnotil odvolací súd v prospech žalovaných, že cena bola medzi nimi v rámci označenej komunikácie určená odhadom v sume 20 000 €.

O tom svedčí aj postupná realizácia jednotlivých platieb žalovanými, pričom žalovaní preukázateľne zaplatili žalobcovi 20 000 €. Za tejto situácie, ak žalobca dodatočne zistil, že bude treba cenu určenú odhadom podstatne prekročiť, bolo jeho povinnosťou na to objednávateľa bez meškania písomne upozorniť a oznámiť mu novo určenú cenu; inak nemal právo na zaplatenie rozdielu v cene. Žalobcom účtovaná výsledná cena diela v sume 23 527,25 € podľa názoru odvolacieho súdu bola podstatným prekročením ceny určenej odhadom, nakoľko išlo o prekročenie ceny o 11,76 %. Za tejto situácie bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že objednávateľa bez meškania písomne upozornil a oznámil mu novo určenú cenu. Na túto skutočnosť v konaní žalobca dôkazné bremeno neunesol. Keďže žalovaní akceptovali prekročenie odhadovanej ceny o 500 € a maximálnu cenu diela v sume 20 500 €, odvolací súd žalobcovi priznal istinu 500 € i s prislúchajúcim úrokom z omeškania.

3. Žalobca proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil ustanovením § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a dôvodnosť ustanoveniami § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. Uviedol, že právne posúdenie veci odvolacím súdom nemá oporu v rozsiahлом dokazovaní, a preto sú jeho závery arbitrárne. Žalobca poukázal na to, že súd prvej inštancie správne ustálil, že preukázal odoslanie e-mailovej správy s prílohou, ktorú tvoril predbežný rozpočet a na pojednávaní preukázal aj prijatie tejto elektronickej pošty žalovanou 2/. Dokonca sám žalovaný 1/ potvrdil existenciu predbežného rozpočtu, ktorý mu žalobca v písomnej forme predložil osobne. Žalovaný 1/ rozporoval len výšku rozpočtu, ale nie jeho existenciu. Uviedol, že určenie ceny diela odhadom prichádza do úvahy tam, kde pevnou cenou nie je možné určiť cenu diela, pretože žiadna zo strán nemôže vopred určiť predmet plnenia. V prejednávanej veci bol zmluvnými stranami určený presný predmet diela a preto bolo možné určiť cenu diela v rámci rozpočtu. Do rozpočtu boli zahrnuté práce a náklady potrebné na zhotovenie diela a výsledná cena diela nepresiahla rozpočtovú cenu diela. Žalobca namietal, že z dovolaním napadnutého rozsudku nie je možné zistiť, z akých dôkazov ustálil odvolací súd určenie ceny diela odhadom a z akých dôvodov ustálil odhad ceny diela na sumu 20 000 €. Žalobca objednávateľov neupozorňoval na predloženie ceny diela odhadom (pretože takéto určenie ceny diela neexistovalo) a preto žalovaní nemohli súhlasiť so zvýšením odhadovanej ceny o 500 €, ako tvrdí odvolací súd. Uviedol, že ak by existoval takýto prejav vôle žalovaných, tak by 500 € zaplatili a nečakali na rozhodnutie súdu. Žalobca tiež skonštatoval, že súd nemohol žalovaných zaviazať na zaplatenie 500 € ako navýšenie ceny diela určenej pôvodne (údajne) odhadom na sumu 20 000 €, pretože k takémuto právnomu záveru neboli splnené podmienky podľa § 636 ods. 1 OZ vzhľadom k tomu, že žalobca na žiadne prekročenie ceny diela žalovaných písomne neupozornil. Odvolací súd tak žalobcovi priznal to, na čo podľa zákona nemá právo. Napokon žalobca uviedol, že ak mal odvolací súd pochybnosti o existencii rozpočtu a takto dohodnutej ceny diela, a zároveň nebola preukázaná cena diela odhadom, mal vec posúdiť podľa § 634 ods. 1 OZ. Žalobca preto navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne, a zároveň poukázali na svoje odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý podľa ich názoru jednoznačne vyvracia argumentáciu žalobcu ohľadom určenia ceny diela. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že neexistuje žiadny relevantný dôkaz o tom, že cena diela bola stanovená vo výške 23 527,25 €. Žalobca zároveň nepreukázal, z akého titulu požaduje od žalovaných doplatenie sumy 3 527,25 € a ani nešpecifikoval jednotlivé položky, titulom ktorých sa voči žalovaným domáha zaplatenia žalovanej sumy, a tieto žiadanými účtovnými dokladmi nepodložil. Poukazujúc na vzájomnú e-mailovú komunikáciu uviedli, že žalobca sám v čase, keď bola žalovanými už uhradená záloha vo výške 13 000 €, hovoril len o doplatku ceny za dielo vo výške 7 500 €. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že bolo možné určiť cenu diela presne podľa rozpočtu a nielen odhadom, uviedli, že v danom prípade žalobca nebol schopný presne určiť koľko zeminy navozí na záhradu žalovaných, a preto nebolo možné cenu diela stanoviť pevným rozpočtom, ale len odhadom. Na základe uvedeného navrhli, aby dovolací súd zamietol dovolanie žalobcu.

5. Dovolanie žalobcu bolo podané pred 1. júlom 2016 (9. marca 2015). Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritorneho dovolacieho prieskumu.

7.1. Dovolanía podané pred 1. júlom 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O. s. p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)] vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

7.2. Tie dovolanía podané pred 1. júlom 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

7.3. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 7.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O. s. p.). Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p. Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravoval § 238 O. s. p. a proti uzneseniu § 239 O. s. p.

9. Dovolanie žalobcu smeruje proti „zmeňujúcemu“ rozsudku ako celku, v ktorom je obsiahnutých viacero výrokov. Prípustnosť dovolania proti nim posudzoval dovolací súd samostatne. Dovolací súd v ďalšom osobitne skúmal prípustnosť dovolania, pokiaľ smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v časti priznávajúcej žalobcovi sumu vo výške 500 € spolu s úrokom omeškania (viď body 10. až 12.), ako aj prípustnosť a opodstatnenosť dovolania v časti zamietajúcej žalobu (viď body 13. až 18.).

10. Prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku (§ 238 ods. 1 O. s. p.) je založená na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie. O rozdielne rozsudky ide vtedy, ak oba súdy inak posúdili okolnosti významné pre rozhodnutie veci, v dôsledku čoho rozdielne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale záver súdu odlišne konštituujúci alebo deklarujúci práva a povinnosti v právnom vzťahu účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je významné formálne hľadisko (ako odvolací súd formálne rozhodol alebo ako formálne svoj výrok označil), ale obsahové hľadisko (vzájomný vzťah rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie v tom zmysle, či práva a povinnosti

účastníkov v danom právnom vzťahu posúdili odlišne). Významné nie je ani to, či vo výrokoch rozsudkov súdov oboch inštancií sú alebo nie sú zvolené rovnaké formulácie - aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové hľadisko. Pokiaľ odvolací súd vo svojom rozsudku posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako (napríklad zhodne so súdom prvej inštancie priznal to isté, resp. zamietol to isté), nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok.

10.1. Riešenie otázky prípustnosti dovolania žalobcu v zmysle § 238 ods. 1 O. s. p. bolo preto potrebné založiť na porovnaní (obsahu) rozsudkov súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu z aspektu nimi upravených práv a povinností účastníkov konania.

10.2. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal sumu vo výške 3 527,25 €; odvolací súd túto sumu znížil na sumu 500 € (spolu s úrokom z omeškania), ktorú mu rovnako priznal. To znamená, že rozsudok odvolacieho súdu je po stránke obsahovej „potvrdzujúci“ (i keď formálne označený ako „zmeňujúci“) v rozsahu priznanej sumy 500 € a „zmeňujúci“ v časti, ktorou bola jeho žaloba zamietnutá v rozsahu od 500 € do 3 527,25 €.

11. Vo vyššie citovanom ustanovení § 238 O. s. p. je vyjadrená objektívna stránka prípustnosti dovolania. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné. Na rozdiel od toho sa subjektívna stránka prípustnosti dovolania viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie; takým dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím odvolacieho súdu bol dovolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý a bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery (viď tiež R 50/1999). Záver o tom, že podané dovolanie je prípustné, predpokladá zaujatie záveru o jeho prípustnosti tak po stránke objektívnej, ako aj po stránke subjektívnej. Posúdenie subjektívnej prípustnosti dovolania ale vo všeobecnosti predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti dovolania (pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolateľ nie je z určitého dôvodu subjektívne oprávnený podať dovolanie, nie je potrebné ďalej skúmať, či jeho dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu znaky niektorého z rozhodnutí uvedených v § 236 až § 239 O. s. p.).

11.1. Rozsudkom odvolacieho súdu, ktorým bola žalobcovi priznaná suma vo výške 500 €, bolo jeho žalobe vyhovené; odvolací súd v tomto rozsahu rozhodol v jeho prospech. Rozhodnutím odvolacieho súdu v tejto časti teda dovolateľ po procesnej stránke nebol negatívne dotknutý a nebola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery. Žalobca preto nie je subjektívne oprávnený napadnúť dovolaním rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti výroku. Navyše (dovolací súd to uvádza iba ako poznámku), táto časť dovolania žalobcu smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu majúcemu znaky potvrdzujúceho rozsudku neuvedeného v § 238 ods. 3 O. s. p.; preto prípustnosť tejto časti jeho dovolania (ani z objektívneho hľadiska) nevyplyva z § 238 O. s. p.

12. Najvyšší súd vzhľadom na to dovolanie žalobcu v uvedenej časti odmietol ako podané osobou, ktorá na dovolanie nie je oprávnená (viď § 447 písm. b/ CSP).

13. Ako už bolo uvedené vyššie (viď 10.2. druhá veta), rozsudok odvolacieho súdu napadnutý v preskúmvanej veci dovolaním, je „zmeňujúci“ (§ 238 ods. 1 O. s. p.) nielen po stránke formálnej, ale tiež po stránke obsahovej v tej časti, ktorou bola zamietnutá žaloba v rozsahu od 500 € do 3 527,25 €.

13.1. Dovolanie žalobcu smerujúce proti tejto časti rozsudku, vyvolalo v danom prípade účinok, ktorý zostáva zachovaný aj po 1. júli 2016 (§ 470 ods. 2 CSP) - dovolateľom napadnuté rozhodnutie bolo preto možné (a tiež potrebné) podrobiť meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

14. Právny poriadok platný a účinný v čase podania dovolania ukladal dovolaciemu súdu (viď ustanovenie § 242 ods. 1 O. s. p.), aby aj ex offio posúdil, či v konaní nedošlo k niektorej zo závažných procesných väd, ktoré sú uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p. účinného v čase podania dovolania.

14.1. O procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p. išlo vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo

konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

14.2. Z obsahu dovolania nevyplýva, že by dovolateľ namietal procesné vady konania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p.; ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

15. Obdobne právny poriadok účinný do 30. júna 2016 ukladal dovolaciemu súdu, aby aj ex offo prihliadal na existenciu tzv. iných (v § 237 ods. 1 O. s. p. neuvedených) procesných väd, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

15.1. Dovolateľ navyše sám namietal arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a absenciu relevantnej skutkovej a právnej argumentácie v napadnutom rozsudku, čo považoval za naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.

16. Podľa právneho názoru najvyššieho súdu došlo v konaní k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). O vadu tejto povahy ide medziiným v prípade nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu (R 111/1998 a R 2/2016).

16.1. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 muselo rozhodnutie súdu (až na zákonné výnimky - vid' napr. § 157 ods. 4 O. s. p. alebo § 219 ods. 2 O. s. p.) obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie. V súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. musí súd v odôvodnení rozsudku podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozsudku. Súd sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený s poukazom na všetky rozhodujúce skutkové okolnosti a tiež ich právne posúdenie. Právne závery súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzí po skutkovej stránke predmet konania a následne podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako interpretoval aplikované ustanovenia a prečo pod ne podriadil zistený skutkový stav. V rozhodnutí súdu musí byť jasne a zrozumiteľne vysvetlený myšlienkový postup súdu vo všetkých, pre posúdenie veci významných, otázkach. Pri tom, samozrejme, platí, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný, určujúci význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (vid' aj viaceré rozhodnutia ústavného súdu, napríklad sp. zn. IV. ÚS 115/03 a II. ÚS 78/05). Treba mať na pamäti aj to, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s prvostupňovým rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

16.2. Ak nie je výška ceny dojednaná zmluvou alebo ustanovená osobitnými predpismi, treba poskytnúť primeranú cenu (§ 634 ods. 1 OZ). Ak cenu pri uzavretí zmluvy nemožno dojednať pevnou sumou, musí sa určiť aspoň odhadom. Ak zhotoviteľ dodatočne zistí, že bude treba cenu určenú odhadom podstatne prekročiť, je povinný na to objednávateľa bez meškania písomne upozorniť a oznámiť mu novourčenú cenu; inak nemá právo na zaplatenie rozdielu v cene (§ 636 ods. 1 OZ).

16.3. Podstatnou náležitosťou obsahu zmluvy o dielo je stanovenie jej odplatnosti, nie určenie ceny diela. Povinnosť určiť pevnú cenu alebo cenu určenú aspoň odhadom je daná vtedy, keď sa takéto určenie so zreteľom na vôľu zmluvných strán stane podstatnou náležitosťou zmluvy o dielo, bez ktorej by k uzavretiu zmluvy nedošlo. Vyplyva to z ustanovenia § 634 ods. 1 OZ, ktoré obligatórne nepredpokladá dohodu o výške ceny. Pevnou sumou nie je možné určiť cenu diela tam, kde žiadna zo strán nemôže vopred určiť predmet plnenia (presný predmet diela). Konkrétny rozsah diela v takomto prípade sa spravidla dá určiť až po začatí prác alebo postupne v ich priebehu. V záujme ochrany objednávateľa v takomto prípade prichádza do úvahy určenie ceny odhadom, ktorá je reguláciou ohraničeného chovania sa zmluvných strán a časovým indikátorom vymedzujúcim medze vzájomne už dohodnutých práv i povinností, do doby pokiaľ nebude takto vzniknutá situácia riešená dohodou. Rozpočet je podkladom pre dohodu o cene u diela väčšieho rozsahu, pozostávajúceho z viacerých prvkov, ktoré sa zhotovujú po častiach, prípadne v nadväzujúcej časovej postupnosti. Rozpočet spravidla spracováva zhotoviteľ, alebo projektant, ako podklad pre realizáciu diela. Rozčlenenie rozpočtu v zhode s projektovou dokumentáciou zabezpečuje zmluvným stranám ľahšiu a prehľadnejšiu kontrolu úplnosti dohodnutých častí vykonaného diela, jeho etapovitého odovzdávania (i preberania) a tomu zodpovedajúcemu štrukturalizovanému financovaniu objednávateľom (resp. investorom) z pohľadu rozpočtu, ktorý je pre zmluvné strany záväzný (vid' rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 305/2008).

16.4. V predmetnej veci bola sporná výška ceny diela, ktorú si dojednali medzi sebou účastníci konania ako zmluvné strany. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že účastníci zmluvy o dielo pri uzavretí zmluvy dojednali cenu odhadom. Podľa názoru dovolacieho súdu však odvolací súd tieto závery dostatočne neodôvodnil. Odvolací súd totiž neobjasnil, z akých dôvodov mal za preukázaný pre neho jednoznačný záver, že medzi účastníkmi predmetnej zmluvy o dielo došlo k dojednaniu ceny odhadom. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, na základe čoho odvolací súd dospel k záveru, že nebolo možné určiť presný predmet plnenia (diela) ako predpokladu pre určenie ceny odhadom. Neobstoí argumentácia odvolacieho súdu, že dôkazom toho, že medzi účastníkmi konania šlo o cenu určenú dohadom, majú byť čiastkové platby žalovaných, nakoľko takýto proces skôr svedčí o existencii rozpočtu ako podkladu pre postupnú realizáciu jednotlivých častí diela. Rovnako v rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje vysvetlenie, na základe akých úvah dospel odvolací súd k samotnej výške ceny za dielo v sume 20 000 €, a tiež špecifikácia jednotlivých dôkazov, resp. skutkových zistení, z ktorých mal byť takýto záver vyvedený. Odvolací súd mal tiež v odôvodnení jednoznačne uviesť, kedy považoval za uhradené jednotlivé čiastkové plnenia žalovaných (najmä sumy 3 600 € a 3 400 €), ktorá skutočnosť je významná pre objasnenie dojedanej výšky ceny za dielo v následnej konfrontácii s dôkazmi z č. l. 69, 70, 71 spisu. Rozhodnutie odvolacieho súdu však takéto vysvetlenie neobsahuje.

17. So zreteľom na vyššie uvedenú absenciu náležitého odôvodnenia dovolací súd uzatvára, že rozsudok napadnutý dovolaním je nepreskúmateľný. Táto skutočnosť zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (viď R 111/1998 a R 2/2016).

18. Žalobca v dovolaní namietol, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

18.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18.2. Dovolací súd vzhľadom na procesnú vadu konania (nepreskúmateľnosť, resp. nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku) nemal možnosť podrobiť právne závery odvolacieho súdu adekvátnemu dovolaciemu prieskumu.

19. Vzhľadom na to, že žalobca v procesne prípustnom (§ 238 ods. 1 O. s. p.) a včas podanom (§ 240 ods. 1 O. s. p.) dovolaní opodstatnene uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., dovolanie žalobcu bolo preto podľa právnej úpravy účinnnej do 30. júna 2016 nielen prípustné, ale aj opodstatnené.

20. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomocí patrí (§ 449 ods. 3 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.